

keçişti: "أَلْ مِينَكْ بِلَا سَوْفَ كَيْشْتِي" ol mening birle
suw keçişti = o, benimle su geçmekte
yarışdı", (كَيْشْتَاكْ - كَيْشْتَاكْ keçiştür -
keçişmek).

küçeşdi: "الْ اَزْ اِكْتِي تَشَارَكَيْشْتِي" olar ikki tawar
küçeşdi = onların ikisi mal yağma et-
mekte birbirleriyle yarıştılar". Yar-
dımlaşma da böyledir; (كَيْشْتَاكْ - كَيْشْتَاكْ
küçeştür - küçeşmek).

büdhüşdi: "أَعْلَانْ بُدْهُشْتِي" oğlan büdhüşdi = çocuk -
lar oyunda (rakısta) yarıştılar, (بُدْهُشْتَاكْ
büdhüşür - büdhüşmek).

budhuşdı: "بُدْهُشْتِي نَانَكْ" budhuşdı neng = bir
şey ayrıldı", (eğri bacaklar gibi ay-
rıldı), (بُدْهُشْتَاكْ - بُدْهُشْتَاكْ budhuşur - bu-
dhuşmak).

tıdhişdı: "الْ اَرْبِيزْ بَرِكْ تَدِشْتِي" olar bir biriğ
tıdhişdı = onlar birbirini alkoymakta
birbirine engel olmakta yarıştılar",
(تَدِشْتَاكْ - تَدِشْتَاكْ tıdhişur - tıdhişmak)

kadışdı: "أَلْ مَانْغَا تُونْ قَدِشْتِي" ol manğa ton kadış
dı = o, bana elbise dikmekte yardım e-
ti". "Kadıma" bir geşit sık dikiştin.
Yarış ta böyledir; (قَدِشْتَاكْ - قَدِشْتَاكْ kadışmak)

kıdışdı: "أَلْ مَانْغَا بَرَكْ قَدِشْتِي" ol manğa börk kıdış
dı = o, bana börk dikmekte yardım et

[+] قَدِشْتَاكْ mastarının muzarii yazma nüshada olmadığı halde
Bay Kilisli basma nüshada "قَدِشْتَاكْ" diye bir za-
zarı göstermiştir. B. A.

ti". Değirmi bir şeyin kenarlarını dikmekte yardımlaşmak dahi böyledir; (قَدِشْمَاوُ - قَدِشْمَاوُ kidişur - kidişmak).

Yarış ta böyledir.

قُدُشْدِي kuduşdı: "الَارْبِيزْبِرْكَا ايشْرُقُدُشْدِي" olar bir birge iş kuduşdı = onlar birbirine iş bıraktı, güvendi", (قُدُشْمَاوُ - قُدُشْمَاوُ kuduşur - kuduşmak).

كُدُشْدِي küdüşdi: "الَارْبِيزْبِرْكَا كُدُشْدِي" olar birbirig küdüşdi = onlar birbirini bekledi, beklettiler", (كُدُشْمَاوُ - كُدُشْمَاوُ küdüşür - küdüşmek).

بَرِشْدِي barışdı: "الَارْبِيزْبِرْكَا بَرِشْدِي" olar birbirge barışdı = onlar birbirine gittiler".

Yardımlaşmak ve yarışmak ta böyledir; (بَرِشْمَاوُ - بَرِشْمَاوُ barışur - barışmak).

بُرُشْدِي bürüşdi: "الْمَنْكَا بُرُشْدِي" ol manğa bürme bürüşdi = o, bana ağ dikmekte yardım etti". Torba başı gibi yuvarlak olarak dikilen her şey için de böyle denir. (بُرُشْمَاوُ - بُرُشْمَاوُ bürüşür - bürüşmek)[+].

بُرُشْدِي buruşdı: "بُرُشْدِي نَانْكَ" buruşdı neng = nesne buruştu, asık çehre gibi buruştu", (بُرُشْمَاوُ - بُرُشْمَاوُ buruşur - buruşmak).

بَرِشْدِي bərişdi: "الَارْبِيزْبِرْكَا قِيزْ بَرِشْدِي" olar bir birge kız bərişdi = onlar, birbirlerine kız veriştiler". Onlar birbirlerine bir

[+] Yazma nüshada بَرِشْمَاوُ şeklinde olan bu kelime basma nüshada yanlış olarak بَرِشْمَاوُ şeklindedir. B. A.

têrişmek). Yariş ta böyledir.

تیرهشدی tireşdi: "يَلْقَى تَيْغَنَ تَرَشْدِي يىلكى tuyağın tireşdi = hayvan sıkıntıdan yürümez oldu, çekindi". (تَرَشْمَاقُ - تَرَشْوُرُ - تیرهşür - tireşmek).

ساریشدی sarişdi: "أَلْ مَنْكَ سُلُقُ سَرَشْدِي ol manğa suwluk sarişdi = o, bana sarık sarmakta yardım etti". Herhangi bir şeyi dürmek ve dürmekte yariş etmek için de böyle denir. (سَرَشْمَاقُ - سَرَشْوُرُ - sarişur - sarişmak).

سورۇشدی soruşdi: "تُونُ تَارِكُ سُرُشْدِي ton teriğ soruşdi = elbise teri sordu, içti", (سُرُشْمَاقُ - سُرُشْوُرُ - soruşur - soruşmak).

سوریشدی sorişdi: "أَنْكَ بُوْزِي سُرُشْدِي anıñ yüzi sorişdi = onun yüzü ekşidi, o, somurttu", (سُرُشْمَاقُ - سُرُشْوُرُ - sorişur - sorişmak).

سیریشدی sirişdi: "أَنَا سَيْنَكَ كِزْ سِيرِشْدِي kız anasıñğa kidhiz sirişdi = kız anasına keçe dikmekte yardım etti", (o, Türkmen çadırlarının örtüsünü teyelti yapmak gibi, keçeyi sık dikmekte anasına yardım etti). (سِيرِشْمَاقُ - سِيرِشْوُرُ - sirişur - sirişmak).

سۈرۈشدی sürüşdi: "أَذْغَرِ قَيْرَاوْزِ لَاسُرُشْدِي adhgır kısarak birle sürüşdi = aygır kısarak ile sürüştü", (aygır kısrağı dişliyerek sürükledi). Bunu aygır, aşmak istediği zaman yapar. "أَلْ مَنِكَ بَرِ لَاسُرُشْدِي ol mening birle sürüşdi = o, benimle itişti", "أَلْ أُنْدَا ol anda alımın sürüşdi = o,

ondaki alacağını ödeşti", (سُرُشُور - سُرُشَاك),
sürüşür - sürüşmek).

قَرِشْتِي karıştı: " بُرِي تَشِي قَرِشْتِي bõri tışi karıştı =
kurdun dişi karıştı (kamaştı)". Bir
şey yemediği zaman kurdun dişi kamaşır,
çünkü, kurt ayda bir hafta bir şey ye-
mez, bu sırada hava yutarak geçinir.
" تُون كُون بَرَلَا قَرِشْدِي tün kün birle karış-
tı = gece ile gündüz karşılaştı". Şu
parçada dahi gelmiştir:

يَا قَرِشْتِي قَرِشْتِي اَرْدَمُ يَاسِينِ قَرِشْتِي
جَرِكُ تَتَبُ كَرِشْتِي اَقْتَاغَلِي اَرُشُور

Yay kış bile karıştı

Erdem yasın kurıştı

Çeriğ tutup körüşti [+]

Oktagalı örtüşür

"Yaz kışla karşılaştı; hüner yayını
kuruştular, saf bağlayıp güreştiler,
ok atarak birbirine geçireyazdılar".
(Yazla kış karşılaştılar, çekiştiler,
her birisi hüner yayını kurdu, savaş
çoştı, vuruştular, birbirine ok atar
gibi oldular).

[+] Basma nüshada " كَرِشْتِي körüşti" şeklinde geçen bu kelime
yanlış olmalıdır. Yazma nüshada kelimenin harekesi كَرِشْتِي
şeklinde olup ötre harekesi ك ile ر arasındadır. Şu hale
göre kelime "küreşti" olsa gerektir; sözün geliri de budur.
Bk. Dv. I, 394, 2. B. A.

قَرَشْتِيلَارُ karıştılar: "اِككى بېگلار قَرَشْتِيلَارُ" ikki Begler karıştılar = iki Bey karşılaştı, çarpıştı", "أَلْمَنْكَايُولْدَا قَرَشْتِي ol manğa yolda karıştı = o, beni yolda karşıladı, istikbal etti". (قَرَشْمَاقُ - قَرَشْمَاقُ karışur - karışmak).

قَرُشْتِي kuruştı: "أَلْمِنْكَ يُولْدَا قَرُشْتِي ol mening birle ya kuruştı = o, benimle yay kurmakta yarıştı". Yardımlaşma için de böyle denir; (قَرُشْمَاقُ - قَرُشْمَاقُ kuruşur - kuruşmak).

قَرُشْدِي kuruşdı: "أَتْمَاكُ قَرُشْمَاقُ قَرُشْدِي etmek kamuğ kuruşdı = ekmek büsbütün kurudu", (ekmeğin her parçası kurudu). (قَرُشْمَاقُ - قَرُشْمَاقُ kuruşur - kuruşmak). Başkası da böyledir.

قَرِشْتِي koriştı: "أَلْمَنْكَايُولْدَا قَرِشْتِي ol manğa koriğ koriştı = o, bana koruyu korumakta yardım etti". (قَرِشْمَاقُ - قَرِشْمَاقُ korişur - korişmak) [+].

قَرِشْدِي kırışdı: "أَلْمَنْكَايُولْدَا قَرِشْدِي ol manğa yer kırışdı = o, bana toprağı sıyırmakta yardım etti". Yarış ta böyledir; (قَرِشْمَاقُ - قَرِشْمَاقُ kırışur - kırışmak).

كِرِشْدِي kerişdı: "أَلْمَنْكَايُولْدَا كِرِشْدِي ol manğa yıp kerişdı = o, bana ip germekte yardım etti". Yarış ta böyledir; (كِرِشْمَاقُ - كِرِشْمَاقُ kerişür - kerişmek). Başkası da böyledir.

[+] Yazma ve basma nüshalarda bu fiilin muzari ve mastarı yoksa da biz koyduk. B. A.